

A magyar lakosság utazási szokásai, 2008

A Magyar Turizmus Zrt. megbízásából készítette a M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Társaság

A Magyar Turizmus Zrt. megbízásából a M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Társaság 2008 decemberében a magyar lakosság utazási szokásait feltáró kutatást végzett. A vizsgált időszakban a megkérdezett magyar háztartások 63,3%-a vett részt egynapos utazáson, azaz kiránduláson. Az átlagosnál nagyobb arányban kirándultak a 18–24 és az 51–60 évesek, a felsőfokú végzettségűek, a gyermekes családok, a háztartásban gyermek státuszt betöltők, a nyaralóval rendelkezők, az átlagos és az a feletti jövedelműek, a fővárosban, illetve az Észak-Magyarország és a Dél-Alföld tervezési-statisztikai régióban lakók. Azon háztartások közül, amelyek részt vettek egynapos utazáson, 87,5% csak belföldi, 11,7% bel- és külföldi, 0,8% csak külföldi egynapos utazást tett.

2007 decembere és 2008 novembere között többnapos utazáson a megkérdezett háztartások 58,4%-a vett részt. Az átlagosnál nagyobb arányban utaztak több napra a háztartásban gyermek szerepet betöltők, az aktív dolgozók, a gyermeket nevelő háztartások, a nyaralóval rendelkezők, valamint a Közép-Magyarország és az Észak-Magyarország tervezési-statisztikai régiókban lakók. Minél fiatalabb a válaszadó, minél magasabb az iskolai végzettsége, minél gyakrabban internetezik, minél jobb a háztartás anyagi helyzete, minél nagyobb a háztartás létszáma, minél nagyobb településen él a megkérdezett, annál valószínűbb, hogy a háztartásban előfordult többnapos utazás. Azon háztartások közül, amelyek részt vettek többnapos utazáson, 57,8% csak belföldi, 16,8% csak külföldi, 25,4% pedig bel- és külföldi utazáson egyaránt járt.

Főutazásnak minősített utazás a megkérdezett háztartások 39,8%-ában – a többnapos utazáson részt vevő háztartások 68,2%-ában – fordult elő a vizsgált időszakban. Az átlagosnál nagyobb arányban adtak számot főutazásról a 31–40 és a 41–50 évesek, a felsőfokú végzettségűek, a nyaralóval rendelkezők, a nagyvárosiak, illetve a Közép-Dunántúli és az Észak-Alföld tervezési-statisztikai régió lakói. A főutazások 59,1%-a belföldi, 40,9%-a külföldi volt.

Kulcsszavak: magyar lakosság, utazási szokások, egynapos utazások, többnapos utazások, főutazások.

A kutatás módszere

A Magyar Turizmus Zrt. megbízásából a M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Társaság 2008 decemberében a magyar lakosság utazási szokásait feltáró kutatást végzett 1000 fős, a 18 év feletti lakosságra megye, településméret, nem és kor szerint országosan reprezentatív mintán. A kutatás az adatfelvételt megelőző 12 hónap egy- és többnapos utazásait, valamint a háztartás számára legfontosabb utazást, az úgynevezett főutazást vizsgálta részletesen. Mivel az utazások jellemzően több családtagot is érintenek, a háztartás utazási szokásai kerültek vizsgálatra. A kutatás során a belföldi és külföldi utazásokat is vizsgáltuk; a továbbiakban a lakosság utazási szokásainak jellemzőit is ebben a bontásban mutatjuk be.

A kutatás a következő kérdéskörökre terjedt ki:

- az egynapos utazások (más néven kirándulások) jellemzői (desztináció, motiváció, időpont, információgyűjtés, költségek): olyan utazásra vonatkozóan, amelynek során a háztartás valamelyik tagja egy napnál rövidebb ideig volt egy, a lakóhelyétől különböző településen, és az út motivációja nem rendszeres munkavégzés vagy tanulás volt;

- a többnapos utazások jellemzői (desztináció, motiváció, időpont, időtartam, szálláshely, igénybe vett közlekedési eszköz, információgyűjtés, költségek): olyan utazás esetében, amelynek során a háztartás valamelyik tagja legalább egy éjszakát távol töltött lakóhelyétől, és az utazás célja nem rendszeres munkavégzés volt, valamint amely nem tartott egy évnél tovább;
- a vizsgált 12 hónap főutazása (az előbbi utazások közül a háztartás számára legfontosabb utazás) esetében a desztináció, a célterület kiválasztásának okai, a főutazás során végzett tevékenységek, a főutazás jellege, az út időpontja, időtartama, az együtt utazók száma, az igénybe vett közlekedési eszközök, a szálláshely típusa, az ellátás jellege, az utazás megszervezése, az utazási irodák szerepe az utazás szervezésében, az utazás költségei, a turisztikai információk gyűjtése és az igénybe vett információforrások.

A kutatás emellett külön kitért a Vizek Éve 2008 kampányév eredményességére¹, valamint a 2008 őszi kezdődött gazdasági válságnak a magyar lakosság utazási szokásaira gyakorolt hatásaira.

¹ A kampány hatástanulmánya a 23–31. oldalon olvasható.

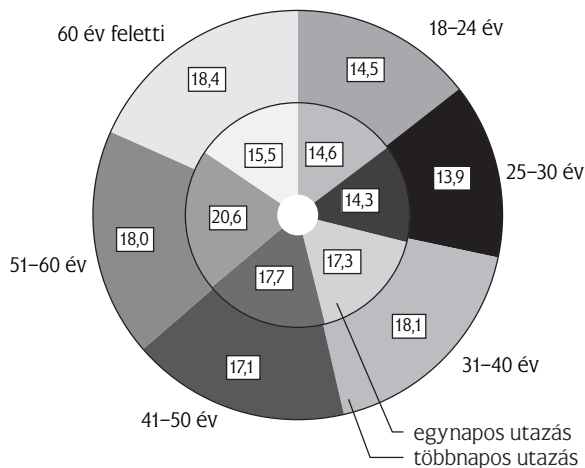

1. Egynapos utazások

2007 decembere és 2008 novembere között a magyar háztartások 63,3%-a vett részt egynapos utazáson. Ez az arány hasonló a 2003–2005. évi, 61–66% között ingadozó értékekhez, szemben a 2006. évi kiemelkedően magas, 71,9%-os aránnyal. Az utazók egyötöde a 51–60 éves, további 17,7%-a a 41–50, 17,3%-a a 31–40 éves korosztály tagja (1. ábra). Minden tíz utazóból hatan aktívak. Küldőterület szerint a főváros szerepe kiemelkedő (19,4%), összességében pedig az egynapos utazáson részt vevők 72,2%-a városlakó. Az egynapos utazáson részt vevők 99,2%-a vett részt belföldi egynapos utazáson: csak belföldön minden 100 utazóból 88-an, belföldön és külföldön 12-en jártak. Csak külföldre az utazók 0,8%-a látogatott (2. ábra).

1. ábra

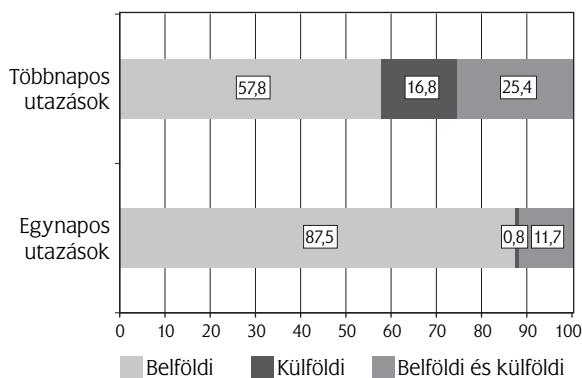
Az utazáson részt vevők megoszlása életkor szerint (%)

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

2. ábra

Az utazáson részt vevő háztartások úti célja (%)

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Azok, akik nem vettek részt egynapos utazáson, a leggyakrabban anyagi okokra hivatkoztak, ami az előző években is a legfontosabb indok volt. Emellett az időhiányt és az egészségügyi okokat említették a legnagyobb arányban.

1.1. BELFÖLDI EGYNAPOS UTAZÁSOK

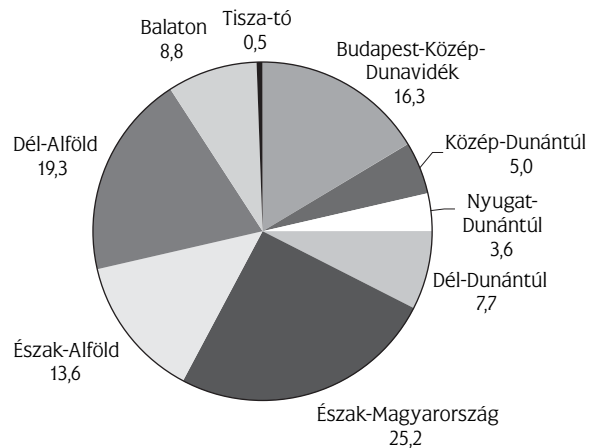
Belföldi egynapos utazáson az összes megkérdezett 62,9%-a járt, akik összesen 5959 egynapos utazást tettek a vizsgált időszakban. Egy magyar háztartás átlagosan 5,95 alkalommal vett részt egynapos utazáson belföldön. Egy-egy egynapos belföldi utazáson átlagosan 2,06 fő vett részt. A belföldi egynapos utazások 25,3%-a az Észak-Magyarország régióba irányult, amit a Dél-Alföld (19,3%), a Budapest-Közép-Dunavidék (16,3%) és az Észak-Alföld (13,6%) követett (3. ábra).

A belföldi egynapos utazások többsége a nyári hónapokra esett, minden turisztikai régióban ez az időszak a „főszezon”: ekkor bonyolították le a belföldi egynapos utazások több mint egyharmadát, de minden más hónap részesedése is 5% feletti. Még a téli hónapokra is meglehetősen sok egynapos utazás esett, az összes utazás 19,1%-a. Ősszel az egynapos utazások 22,1%-át, tavasszal 23,3%-át bonyolították.

A belföldi egynapos utazások legfontosabb motivációi a vásárlás (33,8%), valamint a rokonok és barátok meglátogatása (21,5%): ez a két cél együttesen a belföldi egynapos utazások 55,3%-ának volt elsődleges motivációja. Emellett az egészségturizmus (12,5%) és a vízparti utazás (7,2%) mondhatott magáénak jelentősebb részesedést. Összességében minden 100 egynapos utazás közül 22 volt egyértelműen turisztikai motivációjú. Leginkább a vásárlás, a rokonlátogatás és a gyógykezelés évszak-

3. ábra

A belföldi egynapos utazások úti célja (%)

N=5959 utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

független. A városlátogatások esetében a tél holtszezonnak számít, a főszezon a nyár. A hegyvidéki kirándulások időszaka a tavasz és a nyár, és az egészségmegőrzés is leggyakrabban a nyárhoz köthető. A vízparti kirándulás főszezonja egyértelműen a június–augusztus időszak (1. táblázat).

A belföldi egynapos utazáson részt vevő háztartások háztartásonként átlagosan 6175 forintot, személyenként átlagosan 3405 forintot költöttek egy egynapos utazásra. A vizsgált időszakban összesen megtett egynapos utazások egy háztartásra jutó költsége 58 106 forint, egy főre vetített költsége 32 031 forint volt.

Az úti cél szerint vizsgálva a kérdést megállapíthatjuk, hogy a legmagasabb (teljes és egy főre jutó) költséggel a Nyugat-Dunántúl és a Tisza-tó régiókba, a legalacsonyabb összköltséssel az Észak-Magyarország és a Dél-Dunántúl régiókba tett egynapos utazások jártak.

1.2. KÜLFÖLDI EGYNAPOS UTAZÁSOK

Külföldi egynapos utazáson a megkérdezettek 7,9%-a vett részt. Az összes egynapos utazáson részt vevő háztartás 12,4%-a járt külföldi egynapos utazáson. Egy külföldi egynapos utazáson részt vevő háztartás átlagosan 1,61 egynapos utazáson vett részt. Egy magyar háztartás a vizsgált időszakban átlagosan 0,13 alkalommal vett részt külföldi egynapos utazáson. Egy külföldi egynapos uta-

záson átlagosan 2,0 fő vett részt. Minden 100 egynapos utazásból 63 Ausztriába irányult, de sokan utaztak még Romániába (17,2%), Szlovákiába (7,5%) és Ukrajnába (5,7%) is. Ez a három ország a külföldi egynapos utazások több mint kilenctizedének volt célterülete (2. táblázat).

A külföldi egynapos utazások többségét a nyári és a téli hónapokban tették, emellett november hónap mondhatott magáénak jelentősebb részesedést.

A külföldi egynapos utazások fő motivációi közül kiemelkedik a vásárlás (39,0%), ezt követi 22,3%-kal a városlátogatás, a harmadik helyen pedig a hegyvidéki utazás (14,2%) áll. Ez a három cél együttesen a külföldi egynapos utazások több mint háromnegyedének volt a motivációja.

Egy külföldi egynapos utazás háztartásonként 23 901 forintba került, ennek egy főre jutó átlagos költsége 14 282 forint volt. A vizsgált időszakban külföldi egynapos utazáson részt vett háztartások háztartásonként összesen 38 423 forintot, személyenként 22 960 forintot költöttek.

1.3. TURISZTIKAI INFORMÁCIÓGYŰJTÉSI SZOKÁSOK

Általánosságban az egynapos látogatások úti célja iránti érdeklődést elsősorban a rokonoktól, barátoktól kapott meghívás (42,7%), a tőlük kapott ajánlás (39,5%), valamint a saját korábbi kedvező tapasztalat (39,5%) keltette fel. A médiának – az internet kivételével (9,4%) – jóval kisebb

1. táblázat

Az egy- és többnapos belföldi utazások motivációi

Motiváció	Egynapos utazások		Többnapos utazások	
	N	%	N	%
Rokon, barát, ismerős meglátogatása	1245	21,5	459	37,2
Vízparti kirándulás, üdülés	420	7,2	264	21,4
Egészségmegőrzés	203	3,5	90	7,3
Nyugaló, második otthon felkeresése	186	3,2	74	6,0
Gyógykezelés	522	9,0	52	4,2
Hegyvidéki kirándulás, üdülés	91	1,6	44	3,5
Városlátogatás	193	3,3	42	3,4
Üzleti utazás	94	1,6	35	2,8
Iskolai tanulmányúton, kiránduláson, táborozáson való részvétel	72	1,2	31	2,4
Kertészkedés, kerti munka	101	1,7	28	2,3
Szórakozóhely meglátogatása	90	1,6	20	1,7
Nem sportjellegű rendezvény meglátogatása	187	3,2	10	0,8
Borkóstolás, gasztronómia	23	0,4	9	0,7
Vásárlás	1956	33,8	8	0,6
Falusi turizmus	22	0,4	8	0,6
Zarándoklaton, vallási turizmusban való részvétel	17	0,3	8	0,6
Sportrendezvény meglátogatása	24	0,4	5	0,4
Sportolás, sportjellegű tevékenység végzése	126	2,2	3	0,3
Egyéb	219	3,8	44	3,6
Összesen	5793	100	1233	100

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A külföldi utazáson részt vevő háztartások úti céljai (%)

	Egynapos utazás	Többnapos utazás	Főutazás
Ausztrália		0,2	0,4
Ausztria	63,0	9,3	4,4
Belgium		1,1	1,2
Bulgária		1,7	3,4
Ciprus		0,1	
Csehország	0,9	5,4	2,4
Egyiptom		0,8	1,5
Franciaország	0,4	3,2	3,7
Görögország		6,6	11,0
Hollandia		1,0	0,6
Horvátország	0,5	11,4	19,0
Írország		1,1	1,9
Izrael		0,7	0,8
Japán		0,3	
Jordánia		0,2	0,6
Kanada		0,6	
Lengyelország	0,5	1,8	
Mexikó		0,1	
Montenegró		0,5	
Nagy-Britannia		2,3	2,5
Németország	2,6	6,8	4,9
Norvégia		0,3	
Olaszország	0,6	12,7	17,7
Oroszország		2,3	0,9
Portugália		0,2	0,5
Románia	17,2	10,5	7,6
Spanyolország		2,7	4,0
Svájc	0,6	0,6	0,9
Szlovákia	7,5	4,4	2,3
Szlovénia	0,5	1,4	
Törökország		1,6	3,2
Tunézia		1,4	1,5
Ukrajna	5,7	1,1	0,2
USA		1,5	0,7
Egyéb		3,6	2,2
N	127 utazás	403 utazás	162 utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

szerepe volt az egynapos utazások desztinációjáról való döntésben.

Az egynapos utazáson részt vevők 29,7%-a gyűjt az utazás előtt vagy közben turisztikai információt, 70,3% azonban egyáltalán nem tájékozódik egynapos utazásaival kapcsolatban. Akik tájékozódnak, ezt döntően az utazást megelőzően teszik, mindössze 2,9% gyűjtött információt csak az utazás alatt (4. ábra).

A belföldi egynapos utazásokkal kapcsolatos turisztikai információkat a legtöbben az internetes honlapok (60,6%), a korábban ott járt személyek (60,5%) és a prospektusok (42,9%) segítségével gyűjtik. Jelentős szerepük van még az útikönyveknek (28,2%), a televízióműsoroknak (21,8%) és a térképeknek (21,6%). A világ-

háló kiemelkedő szerepét jelzi, hogy a honlapok mellett az internetes fórumokat (15,2%) is figyelembe véve az utazások háromnegyedének tervezésében van jelen az internet (3. táblázat).

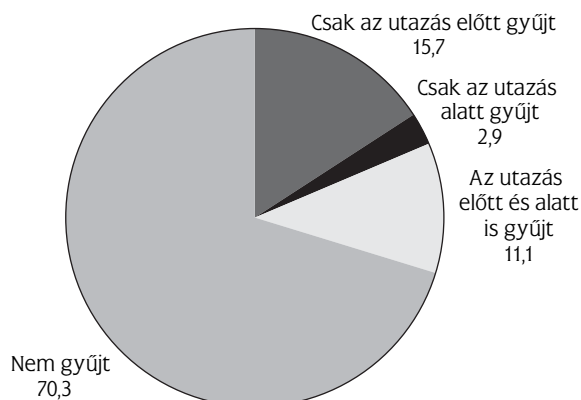
Külföldi egynapos utazások esetében is az internetes honlapok (61,0%) bizonyultak az elsődleges információs forrásnak. A megkérdezettek 44,0%-a a tájékozódásban a prospektusokat, 41,5%-a a térképet, 40,0%-a a korábban ott járt személyek tapasztalatát hívja segítségül. Útikönyvekből 35,6%, utazási irodától 30,0% szerez információt.

A belföldi egynapos utazáshoz átlagosan 3,1, a külföldiekhez átlagosan 3,5 információforrást vesznek igénybe a tájékozódni kívánók.

4. ábra

Turisztikai információgyűjtési szokások az egynapos utazások esetén (%)

N=632 fő

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

2. Többnapos utazások

2007 decembere és 2008 novembere között a magyar háztartások 58,4%-a vett részt többnapos utazáson², ez az arány évek óta állandó. A megkérdezett háztartások 45,9%-a egy- és többnapos utazáson is részt vett, 17,4%-a csak egynapos, 12,5%-a csak többnapos utazáson, 24,2%-a pedig sem egynapos, sem többnapos utazáson nem vett részt. Az egynapos utazáson részt vevő háztartások 72,5%-ában fordult elő többnapos utazás is a vizsgált időszakban. Az utazáson részt vevők átlagosan 2,81 utazást tettek.

Minél fiatalabb a válaszadó, minél magasabb az iskolai végzettsége, minél gyakrabban internetezik, minél jobb a háztartás anyagi helyzete, minél nagyobb a létszáma, minél nagyobb településen él a megkérdezett, annál valószínűbb, hogy a vizsgált időszakban előfordult többnapos utazás a háztartásban.

Az utazók 57,8%-a csak belföldi utazáson vett részt, 25,4% belföldön és külföldön is járt, csak külföldre pedig 16,8% utazott.

2.1. BELFÖLDI TÖBBNAPOS UTAZÁSOK

Egy belföldön utazó háztartás átlagosan 2,54 utazáson vett részt, ami az összes magyar háztartásra vetítve 1,23 utazást jelent háztartásonként a vizsgált időszakban. Az összes utazás háromnegyede volt belföldi. A belföldi utazások legnagyobb része a Balaton turisztikai régióba irányult (25,0%), amelyet Észak-Magyarország (19,4%) és a Budapest-Közép-Dunavidék (16,6%) követett (5. ábra).

A belföldi utazáson részt vevők motivációi közül kiemelkedik a rokonok és ismerősök felkeresése (37,2%), a vízparti üdülés (21,4%) és az egészségturizmus (11,5%). Ez a három cél együttesen az utazások több mint hét-tizedének volt elsődleges motivációja. A nyaraló felkeresése további 6,0%-nak volt motivációja.

A belföldi utazások többsége (40,3%-a) a július-augusztusi főszezonra esett, de a május-júniusi utazások aránya (9,8%, illetve 12,1%) is magasnak tekinthető. A téli hónapokra az utazások kis része (10,3%) esik. A téli hónapoknak elsősorban a Budapest-Közép-Dunavidék és

3. táblázat

A belföldi utazások során használt információforrások (%)

	Egynapos utazás	Többnapos utazás
Korábban ott járt személyek, ismerősök	60,5	63,5
Internetes honlapok	60,6	56,9
Prospektusok	42,9	47,7
Útikönyvek	28,1	34,6
Térképek	21,6	29,5
Ott lakók	11,9	23,3
Televízió-műsor	21,8	16,4
Internetes fórumok	15,2	15,8
Utazási iroda	7,4	14,5
Sajtó	13,9	11,2
Tourinform iroda	7,1	7,0
Utazás kiállítás	5,3	4,5
Rádióműsor	8,3	3,3
Egyéb	12,0	9,1

Megjegyzés: több válasz lehetséges.

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

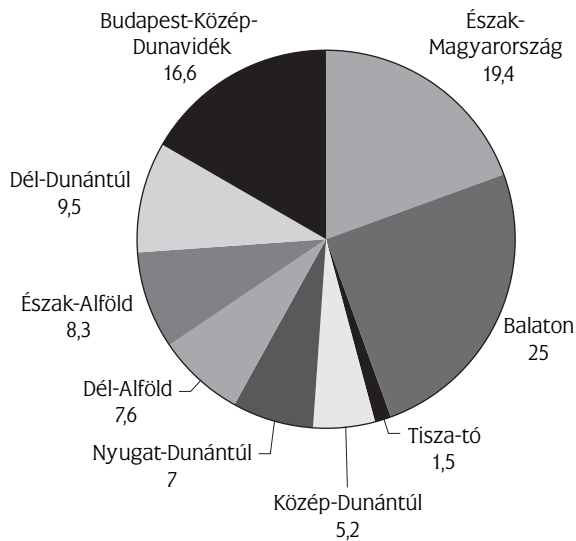
² A többnapos utazás olyan, a lakóhelyen kívüli településre, területre történő helyváltoztatás, amelynek során a háztartás valamely tagja legalább egy éjszakát távol tölt otthonától, és célja nem napi vagy rendszeres munkavégzés, illetve tanulás.

5. ábra

A belföldi többnapos utazások úti célja (%)

N=1234 utazás

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

a Nyugat-Dunántúl régiók turisztikai életében van fontos szerepe. Az ősz jelentősége a Nyugat-Dunántúl, a Közép-Dunántúl és a Budapest-Közép-Dunavidék turisztikai régiók esetében átlag feletti. A nyár a Balaton és a Tisza-tó évszaka. A tavasz elsősorban a Közép-Dunántúl régió turizmusában kiemelkedő fontosságú (6. ábra).

Egy belföldi többnapos utazáson átlagosan 1,99 fő vett részt, és ezek között az 1–3 éjszakásak, vagyis

feltehetően a hétvégére eső utazások dominálnak, arányuk 68,9%. A belföldi utazások hossza átlagosan 3,42 éjszaka volt. Az átlagos tartózkodási idő a Balaton turisztikai régióban volt a legmagasabb (4,56 éjszaka), a Dél-Dunántúl turisztikai régióban pedig a legalacsonyabb (2,27 éjszaka). Az átlagosnál hosszabb tartózkodási idő jellemzi továbbá a Dél-Alföld (4,10 éjszaka), az Észak-Alföld (3,65 éjszaka) és a Tisza-tó (3,46 éjszaka) régiókat felkeresőket.

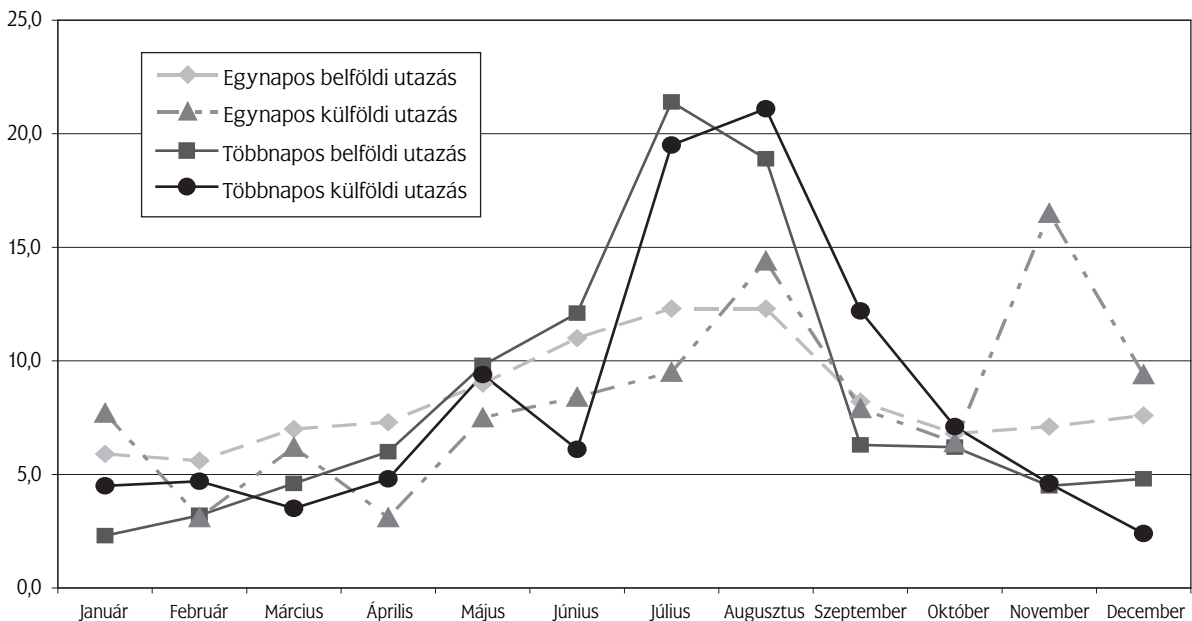
A belföldi többnapos utazások 68,6%-ához személygépkocsit vettek igénybe a megkérdezettek, vonattal 16,1%, menetrendszerű busszal pedig 12,1% utazott. A belföldi utazások esetében 2,5% bérelt busszal, további 0,7% pedig egyéb közlekedési eszközzel utazott.

A többnapos utazások többségében (65,8%) a megkérdezettek ingyenes szállást vettek igénybe: 46,4% ingyenes magánszálláson szállt meg, 15,1% saját nyaralójában, második otthonában töltötte éjszakáit, 2,8% vállalati üdülőt, míg 1,5% vadkempinget választott szálláshelyül. A kereskedelmi alapon működő szálláshelyek közül a szállodák (8,8%) és a magánszálláshelyek (8,0%) voltak a legnépszerűbbek (7. ábra).

Egy belföldi utazás átlagos költsége 28 372 forint volt háztartásonként, ennek egy főre jutó értéke 14 516 forintot tett ki. A vizsgált időszakban tett összes belföldi utazás költsége háztartásonként 72 188 forint, személyenként 36 933 forint volt. Az egy főre és egy napra jutó költség átlagosan 4801 forint volt. Az úti cél szerint vizsgálva a kérdést megállapíthatjuk, hogy a legmagasabb egy utazásra eső költség a Balaton régióba (44 033 forint), a legalacsonyabb egy utazásra eső költség a Budapest-

6. ábra

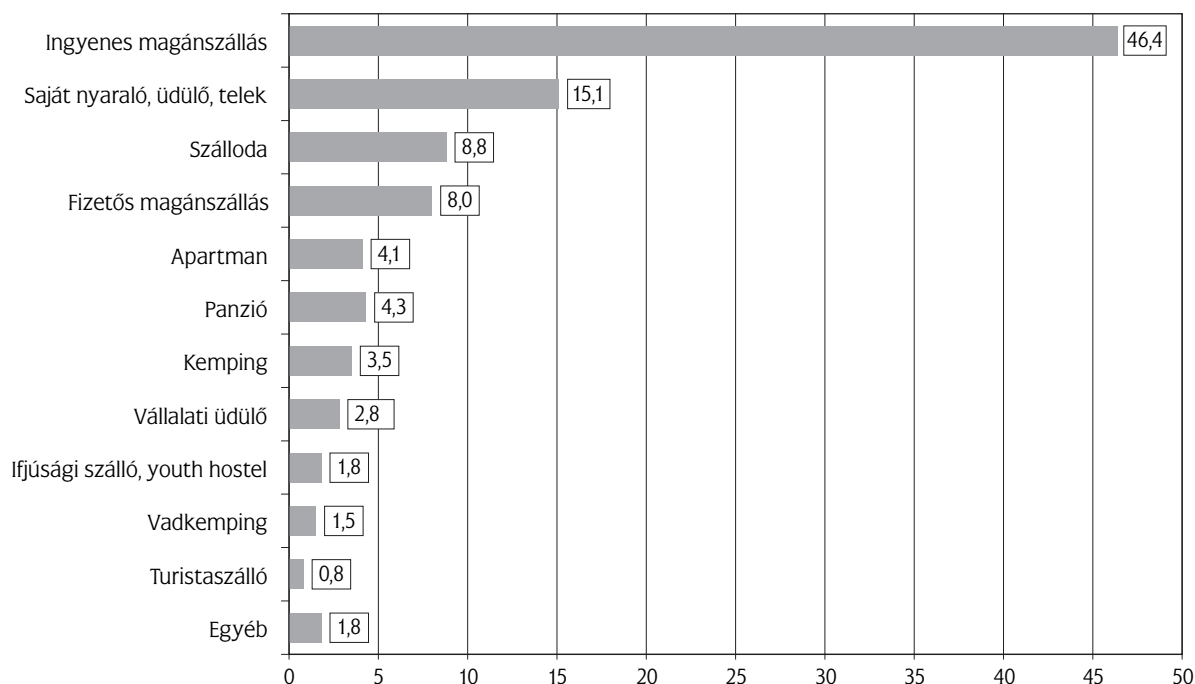
Az utazások megoszlása időpont szerint (%)

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi többnapos utazás során igénybe vett szálláshely típusa (%)

N=1234

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Közép-Dunavidék (13 416 forint) turisztikai régióba tett utazásokat jellemezte. Az egy napra jutó utazási költség a Nyugat-Dunántúl régióban volt a legmagasabb (6560 forint).

2.2. KÜLFÖLDI TÖBBNAPOS UTAZÁSOK

Csak külföldi többnapos utazáson a megkérdezettek 16,8%-a vett részt, a valamilyen utazáson részt vevő háztartások 42,2%-a járt külföldi utazáson. Egy külföldi utazáson részt vevő háztartás átlagosan 1,64 utazást tett a vizsgált időszakban. A külföldi utazások legnagyobb része Olaszországba (12,7%), Horvátországba (11,4%) és Romániába (10,5%) irányult. Ausztria részesedése 9,3% volt, ezt Németország (6,8%) és Görögország (6,6%) követte. Az utazások 9,6%-ának Európán kívüli volt a célja.

A külföldi utazások fő céljai közül a vízparti üdülés volt a legnépszerűbb, amely az utazások 28,0%-ának volt a motivációja. Az utazások 16,8%-ának városlátogatás, 14,9%-ának rokonlátogatás, 9,8%-ának üzleti utazás, 9,5%-ának pedig hegyvidéki üdülés volt az elsődleges célja. A városlátogatási motiváció előtérbe kerülése 2008-ban tovább folytatódott.

A külföldi utazások többségére (46,7%) a nyári főszezonban került sor, szeptember részesedése 12,2%-ot, májusé 9,4%-ot tett ki. A téli hónapokra a többnapos utazások 11,6%-a esett. Egy utazáson átlagosan 1,95 fő vett részt.

A külföldi utazások között a négy–hét éjszakásak domináltak (49,9%). A külföldi utazások 24,3%-a volt hét éjszakánál hosszabb, két hétnél az utazások 4,8%-a tartott tovább.

A külföldi utazások 47,3%-ában személygépkocsival jutottak el az utazás színhelyére, bérelt busszal az utak 27,5%-ában utaztak. Repülővel közlekedtek az utazások 18,8%-ában, ezen belül 11,5% menetrend szerinti repülőgéppel, 3,7% charterjáratokkal, 3,6% fapados légitársasággal utazott. Vonatot a külföldi utazások 4,4%-ában választottak a magyar utazók.

A külföldi utazások során a legmagasabb arányban (26,7%) szállodában szálltak meg a megkérdezettek, ezt az apartman (22,0%) és az ingyenes magánszállás (16,1%) követte. Összességében a külföldi utazások 82,1%-ában fizetős szálláshelyet vettek igénybe a magyar utazók.

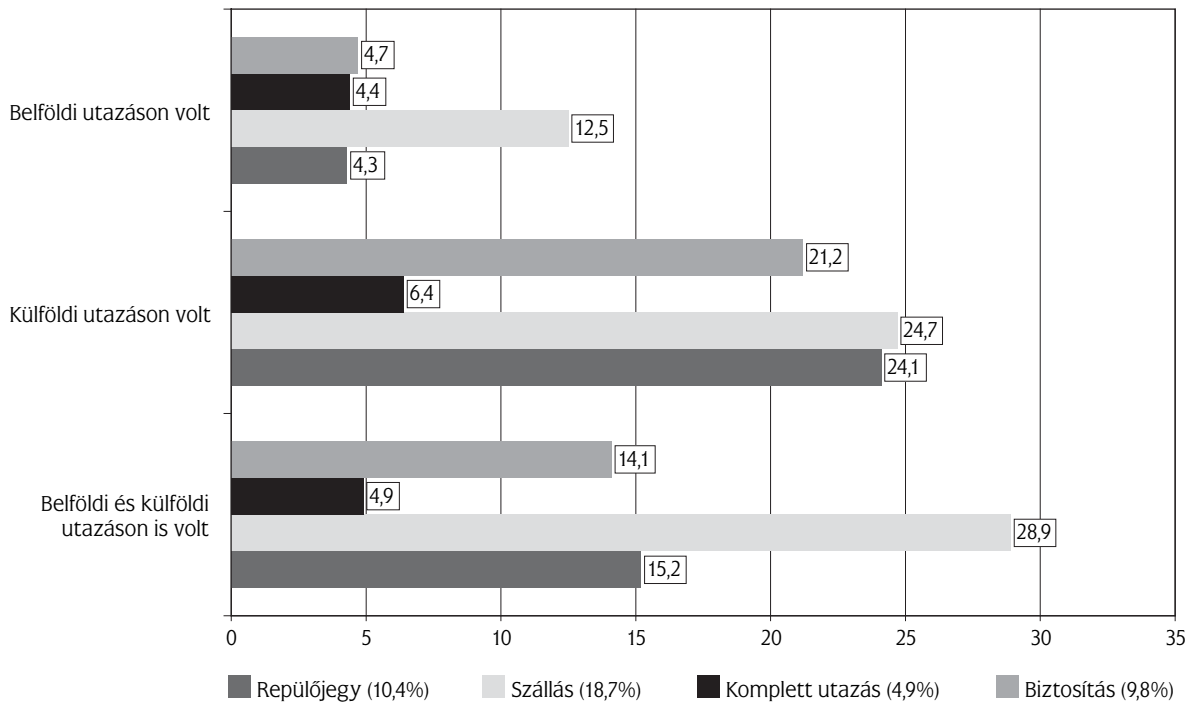
Egy külföldi utazás átlagos költsége háztartásonként 137 270 forint, személyenként 84 269 forint volt. Az egy utazó háztartásra jutó költség a vizsgált időszakban 224 877 forint, személyenként 138 050 forint volt.

2.3. TURISZTIKAI INFORMÁCIÓGYŰJTÉSI SZOKÁSOK A TÖBBNAPOS UTAZÁSOK ESETÉBEN

Általánosságban a többnapos utazások úti célja iránti érdeklődést elsősorban a rokonoktól, barátoktól kapott meghívás (47,1%), valamint a saját korábbi kedvező tapasztalat (43,0%) és az ajánlás (33,9%) keltette fel.

Az internet szerepe az utazás megszervezése során az úti cél szerint (%)

N=584

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A válaszadók 14,1%-a az interneten talált információk alapján kezdett el érdeklődni a desztináció iránt.

Az utazók 60,1%-a gyűjt az utazás előtt vagy közben turisztikai információt. A legtöbben (29,9%) az utazás előtt, 25,5%-uk pedig az utazást megelőzően és közben is gyűjt információt. Azoknak az aránya, akik csak az utazás alatt tájékozódnak, 4,7% volt 2008-ban. Azok, akik külföldön és belföldön egyaránt jártak, lényegesen magasabb arányban gyűjtenek turisztikai információt, mint azok, akik csak belföldre utaztak.

A belföldi utazások során a legtöbben a korábban ott járt személyek (63,5%), az internetes honlapok (56,9%), a prospektusok (47,7%) és az útikönyvek (34,6%) segítségével gyűjtenek turisztikai információt. Utazási irodát mint információforrást a belföldre utazók 14,5%-a vett igénybe, a Tourinform irodákat 7,0% említette.

A külföldi utazások esetében turisztikai információt a legtöbben az internetről (80,2%), prospektusokból (55,2%), illetve a korábban ott járt ismerősöktől (64,3%) gyűjtenek. Az utazási irodát mint információforrást a külföldre utazók 42,5%-a vette igénybe, minden 100 külföldre utazó közül négyen az adott ország magyarországi képviselőjét (is) felkeresték.

Az internetnek mint információs forrásnak a szerepe továbbra is dinamikusan nő. A belföldi utazásokhoz 2004-ben még csak 30%, 2005-ben 41%, 2006–2008-ban 57–57% vette igénybe a segítségét. A külföldi utazások

esetén is jelentős a növekedés: 2004-ben 36%, 2005-ben 52%, 2006-ban 65%, 2008-ban 80% tájékozódott a világháló segítségével. Mindkét desztináció esetében az internet a legtöbbször által használt információs médium.³

Az internetnek az utazás megszervezésében betöltött szerepére részletesen is rákérdeztünk. Kifejezetten az utazás megszervezéséhez kapcsolódó információgyűjtésre az utazó háztartások 43,8%-a használta az internetet. Szállásfoglaláshoz 18,7% vette igénybe, míg utazási csomagot 4,9% vásárolt a világhálón. Azok, akik csak belföldi utazáson vettek részt, szignifikánsan alacsonyabb arányban használták az internetet ezekre a célokra, mint azok, akik külföldön (is) jártak (8. ábra).

3. Főutazások

2007. december eleje és 2008. november vége között a megkérdezett háztartások 39,8%-ában, az utazáson részt vevő háztartások 68,2%-ában fordult elő főutazás. A főutazások 59,1%-a belföldi, 40,9%-a pedig külföldi volt.

³ 2003 és 2006 között összefoglalóan vizsgáltuk az internet mint turisztikai információforrás használatát, 2008-ban pedig két kategóriát különböztettünk meg, az internetes honlapokat és az internetes fórumokat. Azt tapasztaltuk, hogy nemcsak összességében nőtt az internet használata, hanem akkor is, ha az internetes fórumokat nem vesszük figyelembe, csak a korábban jellemző honlapokat.

3.1. BELFÖLDI FŐUTAZÁSOK

A belföldi főutazások közül a vizsgált időszakban a legtöbb a Balaton turisztikai régióba irányult, a hazai főutazások 35,2%-ának ez volt az úti célja. A második legnépszerűbb úti cél az Észak-Magyarország turisztikai régió (14,1%), ezt az Észak-Alföld (10,0%) és a Budapest-Közép-Dunavidék (9,2%) követte (9. ábra).

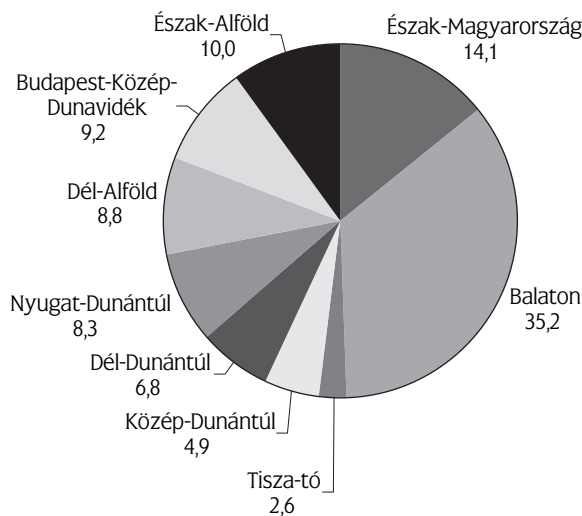
A belföldi főutazáson részt vevők 77,5%-a járt már korábban főutazása helyszínén. 2008-ban a Közép-Dunántúl települései voltak az újonnan felfedezettek, ott csak a főutazók 54,8%-a járt korábban.

A főutazás úti céljának kiválasztásakor a legfontosabb mérlegelési szempontok a desztináció kedvező természeti adottságai (40,2%) és a korábbi kedvező személyes élmények (38,1%) voltak. A harmadik leggyakrabban említett döntési tényező (36,8%) az ismerősök ajánlása volt, míg a kedvező árat a válaszadók 34,3%-a említette. A megkérdezettek átlagosan 2,6 szempontot neveztek meg (10. ábra).

A végső döntés meghozatala során azonban a legfontosabb oknak a meghívás bizonyult, 20,8% ez alapján választott. A korábbi kedvező tapasztalat a megkérdezettek 20,3%-ának döntésében játszott a legfontosabb szerepet. Az utazás kedvező ára a belföldi főutazások egytizedében volt az elsődlegesen meghatározó szempont.

9. ábra

A belföldi főutazás úti célja (%)

N=234 főutazás

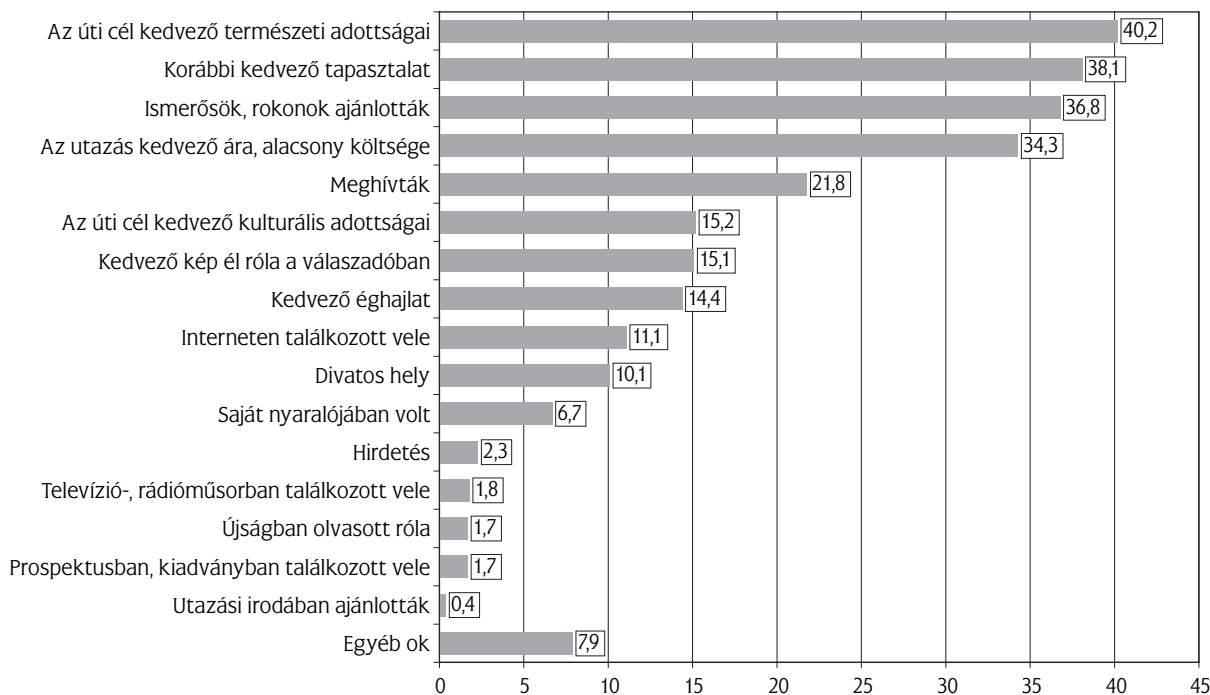
Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

2008-ban a legtöbbször (az utazók 39,2%-a) főutazása júliusra esett, augusztusban 27,4%, júniusban 8,9% utazott. Minden 100 belföldi főutazásból 10–10-re a tavaszi, illetve az őszi időszakban került sor.

A belföldi főutazások 36,1%-a négy éjszakánál rövidebb volt, a leghosszabb út 30 naposnak bizonyult. Az egy-

10. ábra

A belföldi főutazási helyszín kiválasztásának szempontjai (%)

N=233 fő

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

hetes utak aránya 28,2%. A válaszadók átlagosan 4,96 éjszakát töltöttek otthonuktól távol a főtúzás során. Egy-egy belföldi főtúzásra átlagosan 2,76 fő vett részt.

A főtúzások legnagyobb részében, 82,5%-ában az egész utazás során egy településen tartózkodtak a résztvevők. A második legnépszerűbb forma a csillagtúra volt (10,9%).

Az úti cél eléréséhez a többség (74,3%) személygépkocsit vett igénybe, a második legfontosabb szerep a vonatnak jutott (13,8%). Minden 100 utazásból 10 esetben menetrend szerinti autóbuszsal keltek útra.

A belföldi főtúzások 42,3%-ában az igénybe vett szálláshely nem fizetős: 27,9% ingyenes rokon, baráti szállást vett igénybe, 8,5% saját telkére, nyaralójába utazott, 6,0% vállalati üdülőben pihent. A fizetős szálláshelyek közül a fizető magánszállás (17,1%), a szálloda és az apartman (12,9–12,9%) volt a legnépszerűbb. Kempinget 7,9%, panziót pedig a válaszadók 3,7%-a vett igénybe.

A belföldi főtúzásra részt vevők többsége (71,9%) nem vett igénybe szálláshoz kapcsolódó ellátást. 48,2% saját maga gondoskodott az ellátásáról, 23,5%-ról pedig a meglátogatott rokonok, ismerősök gondoskodtak. A szállodák igénybevételi arányával párhuzamosan csökken azok aránya, akik belföldi főtúzásuk során nem részesülnek szálláshoz kapcsolódó (fizetős) ellátásban. A belföldi főtúzásra részt vevő háztartások 51,7%-a étkezett vendéglátóhelyen az előre befizetett étkezéseken kívül.

Az utazások 92,1%-át a résztvevők önállóan szervezték, ez az arány az elmúlt években stabilnak mondható. 4,3% esetben utazási iroda is részt vett a szervezésben, 3,6%-ot pedig egyéb intézmény (iskola, klub stb.) szervezett. Akik – akár az utazás során – igénybe vették az utazási irodák szolgáltatásait, a leggyakrabban szállást igényeltek (11. ábra).

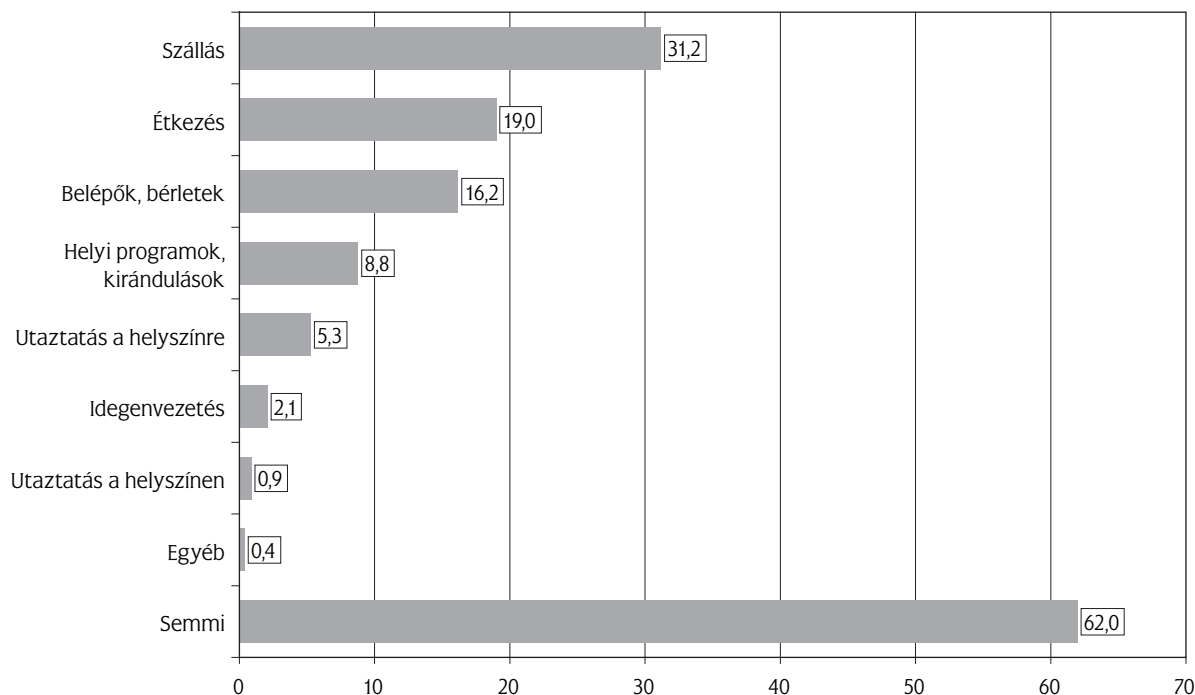
A belföldi főtúzásra részt vevők leggyakoribb motivációja a vízparti üdülés (41,8%) volt, ezt az ismerősök, rokonok felkeresése (22,1%) követte. A dobogó harmadik fokán az egészségturizmus áll (15,1%), amit a városlátogatás követ 7,0%-os részesedéssel. A főtúzás során végzett tevékenységek rangsorát a passzív pihenés vezeti, ezt a válaszadók 84,6%-a említette. A második helyen a strandolás, fürdőzés szerepel, a válaszadók 66,7%-a töltötte ezzel idejét (4. táblázat).

A vizsgált időszakban tett belföldi főtúzásokkal a válaszadók rendkívül elégedettek voltak: összességében belföldi főtúzásukat a megkérdezettek átlagosan 4,55-re értékelték az ötfokozatú elégedettségi skálán. A legelégedettebbek a Közép-Dunántúl, a Budapest-Közép-Dunavidék, a Nyugat-Dunántúl és az Észak-Alföld, a legkevésbé elégedettek pedig a Tisza-tó régió vendégei voltak (12. ábra), noha az elégedettség e régióban is jóval négyes feletti átlagértéket kapott.

Az előző évekhez hasonlóan a válaszadók az utazás tényezői közül legkevésbé a tömegközlekedéssel

11. ábra

Utazási irodától igénybe vett szolgáltatások a belföldi főtúzások esetében (több válasz lehetséges, %)

N=231 fő

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

A belföldi főtutazások során végzett tevékenységek (%)

Tevékenység	N	%	Tevékenység	N	%
Passzív pihenés, kikapcsolódás	198	84,6	Horgászás	16	6,8
Strandolás, fürdőzés	156	66,7	Egyéb kulturális rendezvények meglátogatása	14	6,1
Városlátogatás	118	50,3	Vízi sport	13	5,5
Kulturális látnivalók megtekintése	70	30,0	Kerékpározás	12	4,9
Rokonok, ismerősök felkeresése	67	28,5	Egyéb	10	4,4
Természeti látnivalók megtekintése	66	28,4	Kertészkedés, kerti munka	9	3,7
Gyógyfürdő, gyógykezelés igénybevétele	55	23,5	Hobbitevékenység	7	2,9
Vásárlás	38	16,4	Világörökség megtekintése	6	2,4
Borkóstolás, pincelátogatás	34	14,5	Egyéb sport	4	1,6
Szórakozás, díszkő, tánc	28	11,9	Színház-, opera-, hangverseny-látogatás	3	1,4
Wellness-szolgáltatás igénybevétele	26	11,0	Lovaglás	3	1,2
A helyi ételspecialitások megkóstolása	21	9,0	Sporteseményen való részvétel	1	0,3
			Zarándoklat, vallási turizmus	1	0,2
			Összesen	234	4,2

N=234

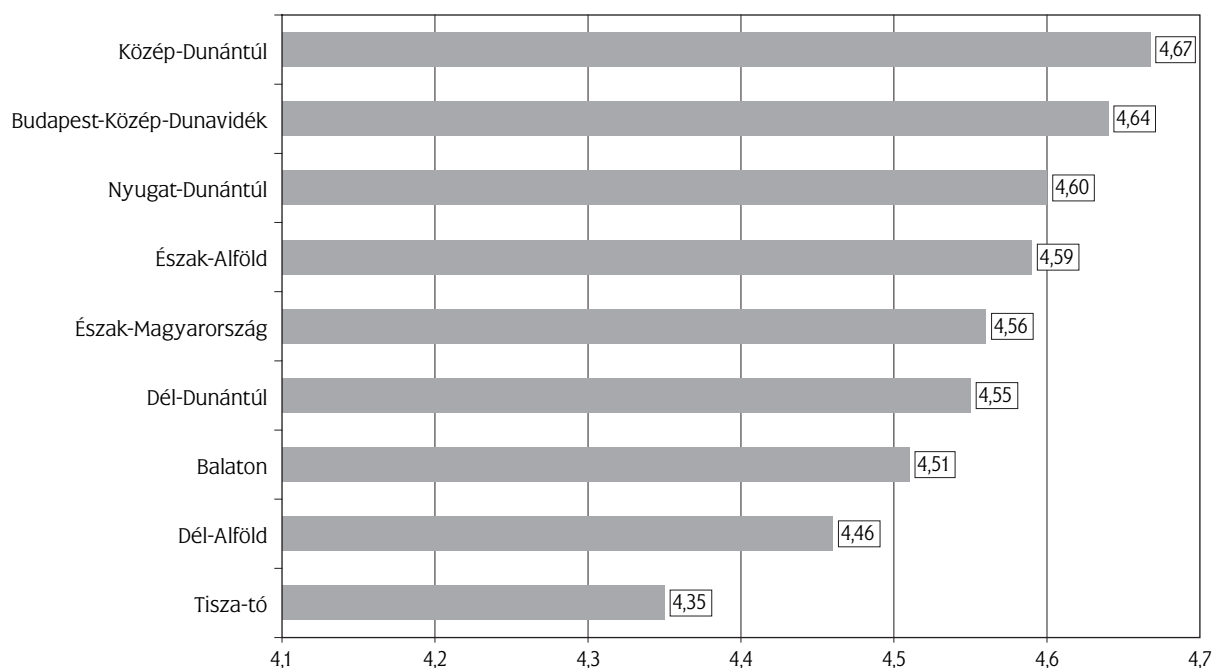
Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

(3,73), az ár/érték aránnyal (4,09), a vásárlási lehetőségekkel (4,15) és a helyi közlekedéssel (4,19) voltak megelégedve (13. ábra). A főtutazással való elégedettséget nemcsak a vizsgált tényezők magas átlagértéke jelzi, hanem az is, hogy a főtutazás résztvevőinek 40,4%-a úgy tért haza utazásáról, hogy az úti célról előzetesen

kialakult kép még pozitívabb lett. Különösen a Közép-Dunántúl régióban főtutazást tett megkérdezettek véleménye változott az úti célról kedvező irányban. Minden tíz főtutazáson részt vevőből nyolcan tervezik, hogy az elkövetkező három év során ismét ellátogatnak a főtutazás helyszínére.

12. ábra

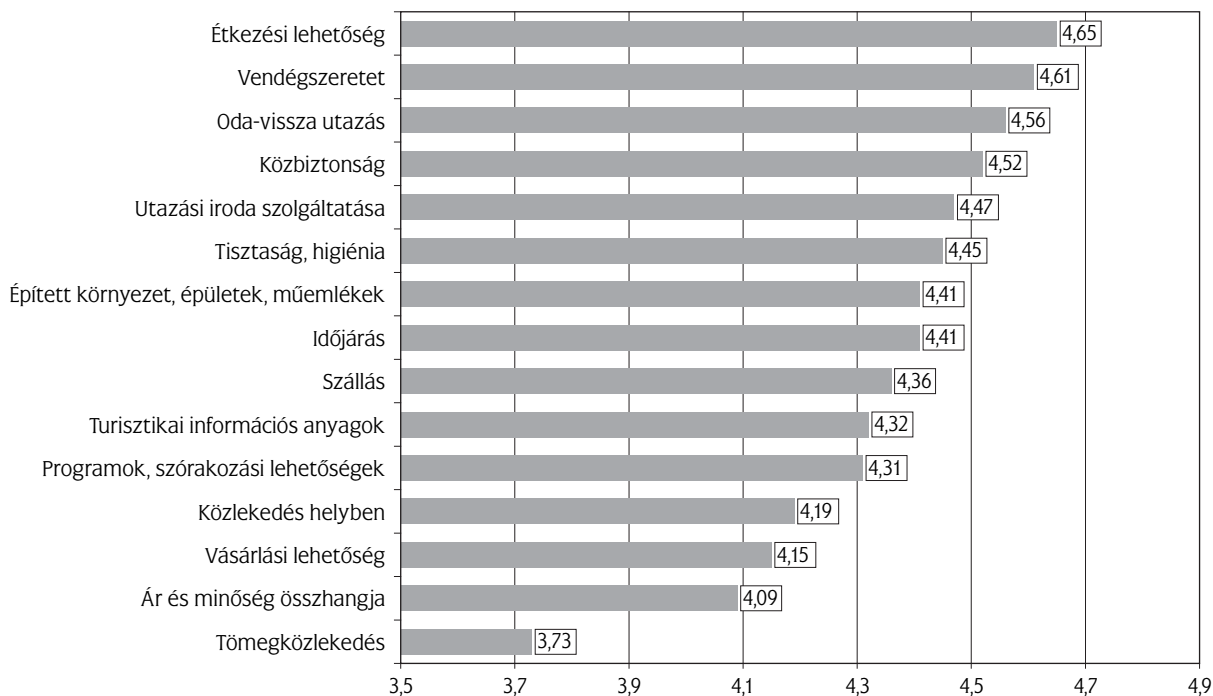
Elégedettség a belföldi főtutazás során tapasztaltakkal desztináció szerint (átlagérték, az iskolai osztályzásnak megfelelő ötfokozatú skálán)

N=234 fő

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Elégedettség a belföldi főtutazás során tapasztaltakkal
(átlagérték, az iskolai osztályzásnak megfelelő ötfokozatú skálán)

N=234 fő

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

Egy belföldi főtutazás átlagosan 57 485 forintba került. Az egy főre jutó utazási kiadás 22 248 forint volt. Egy fő naponta átlagosan 5264 forintot költött belföldi főtutazásán. A magyarországi turisztikai régiók közül a főtutazások összköltsége a Nyugat-Dunántúl turisztikai régióban volt a legmagasabb (90 741 forint), illetve a Budapest-Közép-Dunavidék régióban a legalacsonyabb (21 539 forint). Egy főre és egy napra is a Nyugat-Dunántúl turisztikai régióban fizették ki a legtöbbet (9679 forintot) a válaszadók belföldi főtutazásuk során.

3.2. KÜLFÖLDI FŐTUTAZÁSOK

Külföldi főtutazásról 162 háztartás, a megkérdezettek 16,2%-a, a főtutazáson részt vevők 40,9%-a adott számot. A külföldre utazók által leggyakrabban említett úti cél Horvátország (19,0%) volt. Olaszországot a második (17,7%), Görögországot (11,0%) a harmadik helyen említették. A külföldre utazók összesen 28 desztinációt neveztek meg. A külföldi főtutazáson részt vevők 47,4%-a járt már korábban a főtutazása helyszínén.

A külföldi főtutazás úti céljának kiválasztásakor a legfontosabb szempont az úti cél kedvező természeti adottsága (65,2%) volt. Másodikként az ismerősök, rokonok ajánlását és az utazás kedvező kulturális adottságait (38,7–38,7%) említették, amelyet a kedvező éghajlat (36,4%) követett. A válaszadók átlagosan 3,6 szempontot

neveztek meg. A desztinációra vonatkozó döntésben a legfontosabb szerep az ismerősök, rokonok ajánlásának (17,7%) és a korábbi kedvezőbb tapasztalatnak (17,2%) jutott. Ezt a meghívás (13,3%) és a kedvező természeti adottságok (12,8%) követték. Az utazás költsége mindössze 4,1% számára volt elsődleges döntési szempont az úti cél kiválasztásakor.

A legtöbben (32,6%) júliusban vettek részt főtutazáson, augusztusban 29,4% utazott, júniusban mindössze 5,3%, ezzel szemben szeptember részesedése 11,2%-ot tett ki 2008-ban. A válaszadók harmada nem a nyári hónapokban vett részt külföldi főtutazáson.

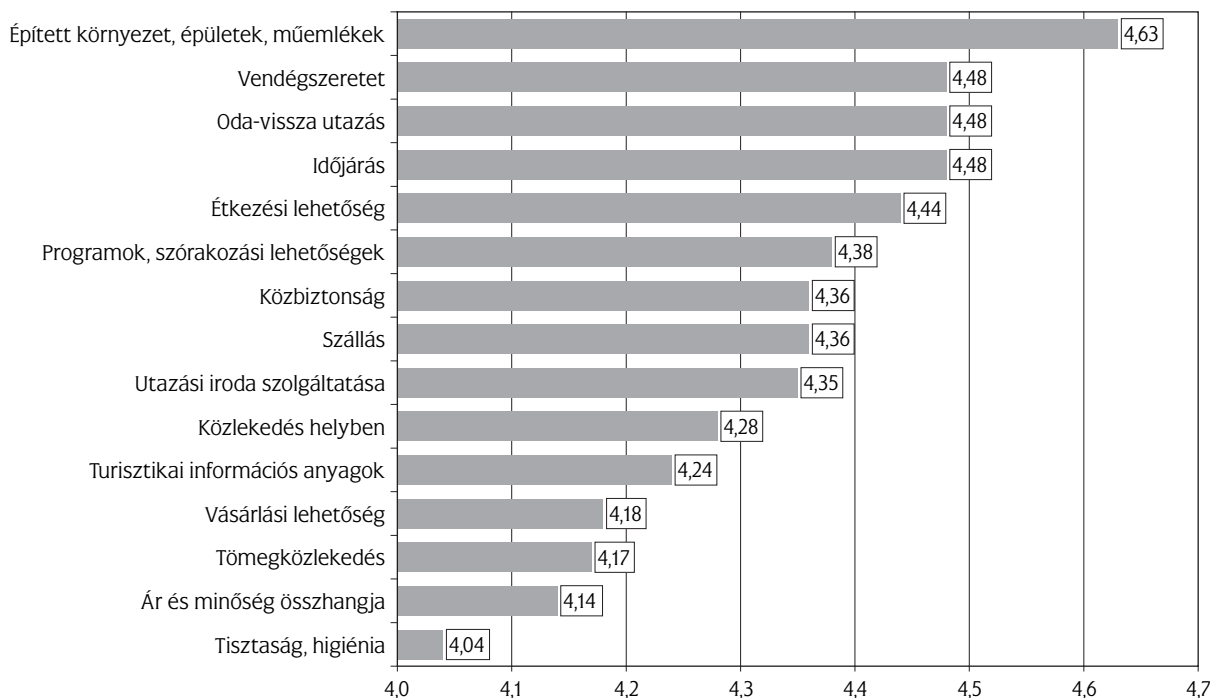
A külföldi főtutazások 25,8%-a hat éjszakánál rövidebb, a legtöbb külföldi főtutazás (37,2%) egyhetes volt. Az ennél hosszabb külföldi főtutazások aránya 37,0%-ot tett ki. A válaszadók átlagosan 7,83 éjszakát töltöttek a külföldi főtutazás során otthonuktól távol. Egy külföldi főtutazáson átlagosan 2,46 fő vett részt.

A főtutazások 63,4%-ában az egész utazást egy településen töltötték a résztvevők, a második legnépszerűbb formának az utazás több helyen töltése bizonyult (11,6%).

Az úti cél eléréséhez a külföldi főtutazáson részt vevők többsége (50,7%) személygépkocsit vett igénybe. A második helyen a buszos utak találhatóak (24,2%). A harmadik–ötödik legfontosabb szerep a repülőnek jutott, a három típusal (menetrend szerinti, charter és diszkont)

**Elégedettség a külföldi főtutazás során tapasztaltakkal
(átlagérték, az iskolai osztályzásnak megfelelő ötfokozatú skálán)**

N=162 fő

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

együttesen 21,7% közelítette meg úti célját. A diszkontlégitársaságok járataival 6,0% utazott.

A külföldi főtutazások 14,4%-ában ingyenes rokon, baráti szállást vettek igénybe. A fizetős szálláshelyek közül a szálloda (32,0%) volt a legnépszerűbb, ezt az apartman követi (27,4%). A panziókat a külföldi főtutazások 11,5%-ában vették igénybe.

A külföldi főtutazáson részt vevők közel fele (47,6%) nem vett igénybe szálláshoz kapcsolódó ellátást. 42,1% saját maga gondoskodott az ellátásáról, 5,4%-ról pedig a meglátogatott rokonok, ismerősök gondoskodtak. Azok körében, akik igénybe vettek ellátást, a félpanzió volt a legnépszerűbb (34,1%).

A külföldi főtutazások felét a résztvevők önállóan szervezték. 45,2% esetében vett részt a szervezésben utazási iroda is, a külföldi főtutazások 4,9%-át pedig egyéb intézmény (iskola, klub stb.) szervezte. Teljes egészében utazási iroda szervezte a külföldi főtutazások 23,6%-át. Az utazások 33,5%-a során a megkérdezettek semmilyen szolgáltatást nem vettek igénybe utazási irodától. Akik utazási irodához fordultak, a leggyakrabban szállást (57,2%) foglaltak. A válaszadók az utazási irodáktól átlagosan négy szolgáltatást vettek igénybe.

A főtutazások leggyakoribb motivációja a vízparti üdülés (47,7%) volt, ezt az ismerősök, rokonok felkérése (15,2%) és a városlátogatás (15,0%) követte. Hegyvidéki üdülést a külföldi főtutazásokon részt vevők 8,9%-a

tett. Az utazás során végzett tevékenységek rangsorát a városlátogatás vezeti, a válaszadók 85,6%-a említette. Jelentős arányban töltötték idejüket a külföldi főtutazáson részt vevők passzív pihenéssel (75,9%), a kulturális látnivalók megtekintésével (71,5%) és strandolással, fürdőzéssel (71,5%).

Általánosan elmondható, hogy a vizsgált időszak külföldi főtutazásaival a válaszadók rendkívül elégedettek voltak, főtutazásukat összességében átlagosan 4,55-re osztályozták az ötfokozatú elégedettség skálán. A válaszadók a legkevésbé a tisztasággal (4,33), az ár/érték aránnyal (4,34) és a tömegközlekedéssel (4,17) voltak megelégedve (14. ábra). A főtutazás résztvevőinek 44,6%-a tért haza utazásáról úgy, hogy az úti célról előzetesen kialakult kép még pozitívabb lett. Minden tíz utazáson részt vevőből hatan tervezik, hogy az elkövetkezendő három év során ismét felkeresik a főtutazás helyszínét.

Egy külföldi főtutazás átlagosan 179 244 forintba került. Az egy főre jutó utazási kiadás 83 428 Ft volt. Az egy fő által egy nap alatt elköltött összeg 11 389 forintot tett ki.

3.3. TURISZTIKAI INFORMÁCIÓGYŰJTÉSI SZOKÁSOK A FŐTUTAZÁSOK ESETÉBEN

A belföldi főtutazás előtt az utazók 43,6%-a gyűjtött turisztikai információt (2006-ban 28,2%-a, 2005-ben még 29,5%, 2004-ben pedig 32%). 14,7% az utazás előtt és

közben is, 21,8% csak előtte, 7,0% pedig csak az utazás alatt tájékozódott. Az információt gyűjtők a korábban ott járt ismerősöktől (52,0%), az internetről (47,8%), a prospektusokból (42,7%), a térképekből (26,4%) és a helyben lakóktól (22,1%) tájékozódtak a leggyakrabban. A belföldi főutazások esetében is egyre nagyobb szerepe van az internetnek mint információs forrásnak: 2006-ra az internet vált az elsődleges médiummá – míg 2005-ben a prospektus és a térkép is megelőzte –, amely 2008-ban is megőrizte pozícióját.

A külföldi főutazás előtt az utazók 76,9%-a gyűjtött turisztikai információt: 44,7% az utazás előtt és közben is, 24,1% csak előtte, 8,1% csak az utazás közben tájékozódott. Az információt gyűjtők az internetről (76,6%) és a prospektusokból (68,0%) tájékozódtak a leggyakrabban. Jelentős volt még az útikönyveket (59,6%), a korábban ott járt személyeket (58,0%), a térképeket (49,2%) és az utazási irodákat (49,1%) említők aránya.

4. Összehasonlítás a korábbi évek kutatási eredményeivel

Az elmúlt években (2003–2008) azonos módszertan alapján készült kutatások legfontosabb eredményei alapján a magyar lakosság utazási szokásait az alábbi trendek jellemzik.

Egynapos utazások:

- Az egynapos utazáson részt vevők aránya a magyar lakosságon belül az elmúlt években nem változott, ezen belül azonban nőtt a belföldre és külföldre is utazók aránya. Míg az egy háztartásra jutó belföldi utazások száma nőtt, a külföldi utazásoké csökkent 2003 és 2008 között.
- A legnépszerűbb desztinációk köre nem változott jelentősen az elmúlt években, belföldön a Budapest-Közép-Dunavidék játszik kiemelt szerepet.
- A nyári főszezonon kívüli egynapos utazások növekvő népszerűsége a magyar lakosság körében is jellemző: eltolódás figyelhető meg az őszi és a téli hónapok irányába.
- A belföldi egynapos utazások esetében a rokonlátogatás és a strandolás vezető szerepet tölt be, 2006-ban és 2008-ban a vásárlás is bekerült a legfontosabb motivációk közé. A külföldi egynapos utazások tekintetében 2006-ban az üzleti utazások, 2008-ban a hegyvidéki utazások (is) szerepeltek a dobogón.
- Az információt gyűjtők aránya nem változott az elmúlt években, az utazók növekvő tapasztaltságát, körültekintését jelzi azonban, hogy egyre több forrásból tájékozódnak. A világháló az egynapos utazások előkészítésében is átvette a vezető szerepet.

Többnapos utazások:

- A többnapos utazáson részt vevők aránya a magyar lakosságon belül az elmúlt években nem változott, ezen belül azonban nőtt a csak külföldre utazók aránya. Az egy háztartásra jutó belföldi utazások száma csökkent. 2006 óta minden negyedik utazás célja külföldi.
- Belföldön a Balaton, a Budapest-Közép-Dunavidék és Észak-Magyarország, míg a külföldi úti célok közül Horvátország a legnépszerűbb.
- Az elmúlt években a belföldi utazások hossza emelkedett, ezzel szemben a külföldi utazások hossza csökkent. A külföldi utazások hossza 2008-ban átlagosan 6,4 éjszaka volt, ami csökkenést jelent a 2006. évi 6,5 éjszákas utakhoz képest.
- A belföldi utazások motivációja közül – a vezető pihenés és rokonlátogatás mellett – 2008-ban az egészségmegőrzés is felkerült a dobogóra.
- Míg a belföldi utazások tekintetében az évszakok szerepe nem változott az elmúlt években, a külföldi utazások esetében eltolódás figyelhető meg a nyári időszaktól az őszi felé.
- A legnépszerűbb fizetős szálláshely belföldön továbbra is a szálloda és a fizetővendéglátás, külföldön pedig a szálloda és az apartman.
- A közlekedési eszközök tekintetében belföldön csökkent a vonat szerepe.
- Egyre többen gyűjtenek turisztikai információt az utazáshoz kapcsolódóan, az internet – honlapok és fórumok – a többnapos utazások esetében is átvette a vezető szerepet.

Főutazások:

- A főutazáson részt vevők aránya a magyar lakosságon belül csökkent 2003 és 2008 között. A főutazások egyre nagyobb aránya irányult külföldre. Ez a megoszlás nem különbözik szignifikánsan a korábbi években tapasztalttól, de ha megnézzük a belföldi főutazások arányának idősrát (2003: 69%, 2004: 64%, 2005: 61%, 2006: 61%, 2008: 60%), akkor azt láthatjuk, hogy a külföldi főutazások aránya a belföldi főutazások rovására lassan növekszik.
- A belföldi úti célok között a Balaton továbbra is vezető szerepet tölt be, emellett a Budapest-Közép-Dunavidék, az Észak-Alföld és Észak-Magyarország a legnépszerűbb. Külföldön a közeli tengerpartok és Ausztria a legkedveltebb.
- Az elmúlt években a belföldi és a külföldi főutazások hossza egyaránt csökkent. A nyári időszak kiemelt szerepe ugyanakkor nem változott.
- A belföldi főutazáson részt vevők a korábbinál nagyobb arányban töltik egy helyen az utazást, külföld esetében ez stabilan alakult 2003 és 2008 között.

- Az ingyenes szállást igénybe vevők aránya csökkent az elmúlt években, belföldön a szálloda is belépett a legnépszerűbb szálláshelyek közé. Az ellátást igénybe vevők aránya belföld és külföld esetében egyaránt nőtt.
- A közlekedési eszközök közül a belföldi főtutazások során a vonat szerepe csökkent 2003 és 2008 között.
- A főtutazások során végzett tevékenységek között belföldön a városlátogatások népszerűsége nőtt

a természetjárás rovására az elmúlt években. A városlátogatás a külföldi főtutazások során is egyre nagyobb szerepet kap.

- Az utazási irodák szerepe a belföldi főtutazások esetében nem változott, a külföldiek esetében azonban kismértékben nőtt.
- Turisztikai információt egyre többen gyűjtenek, az internet – honlapok és fórumok – szerepe kiemelkedő.

5. táblázat

Az egynapos utazások (kirándulások) jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
Egynapos utazáson részt vevők aránya (%)	66	61	65	72	63
<i>Utazók aránya (%)</i>					
Belföldre	90	90	89	91	88
Külföldre	1	3	4	2	1
Mindkét helyre	10	7	7	7	12
<i>Az egynapos utazások elmaradásának okai (%)</i>					
Összesen	1. anyagi okok (48), 2. időhiány (30)	1. anyagi okok (47), 2. időhiány (23)	1. anyagi okok (52), 2. egészségügyi okok (23)	1. anyagi okok (51), 2. időhiány (23)	1. egészségügyi okok (22), 2. anyagi okok (19)
<i>Belföldi egynapos utazások száma</i>					
A lakosság körében	4,8	4,0	3,4	6,8	6,0
A résztvevők között	7,4	7,2	5,5	9,8	9,4
<i>Külföldi egynapos utazások száma</i>					
A lakosság körében	0,18	0,15	0,15	0,15	0,13
A résztvevők között	2,7	1,3	2,1	2,2	1,6
<i>Egy-egy egynapos utazáson átlagosan részt vevők száma</i>					
Belföldön	-	2,26	2,07	2,21	2,06
Külföldön	-	2,21	1,70	2,60	2,00
<i>Az egynapos utazások legfontosabb úti céljai (%)</i>					
Belföldön	-	Budapest-Közép-Dunavidék (18), Dél-Dunántúl (17), Balaton (14)	Budapest-Közép-Dunavidék (18), Dél-Dunántúl (17), Észak-Magyarország (15)	Budapest-Közép-Dunavidék (18), Dél-Dunántúl (17), Észak-Alföld (14)	Észak-Magyarország (25), Dél-Alföld (19), Budapest-Közép-Dunavidék (16)
Külföldön	Horvátország (18), Románia (12), Ausztria (11)	Horvátország (24), Románia (17), Olaszország (14)	Ausztria (19), Olaszország (9), Horvátország (9)	Horvátország (16) Olaszország (13) Ausztria (12)	Ausztria (63) Románia (17) Szlovákia (8)
<i>Belföldi egynapos utazások aránya évszakonként (%)</i>					
Tél	11	3	10	18	19
Tavaszi	24	24	24	24	23
Nyár	47	55	45	33	36
Ősz	18	17	51	25	22
<i>Külföldi egynapos utazások aránya évszakonként (%)</i>					
Tél	14	15	17	21	20
Tavaszi	26	23	26	27	17
Nyár	37	30	25	26	32
Ősz	23	33	31	26	31

Az egynapos utazások (kirándulások) jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
Az egynapos utazások legfontosabb motivációi (%)					
Belföldön	pihenés (15), strandolás (15), rokonlátogatás (15)	rokonlátogatás (23), pihenés (13), strandolás (11)	rokonlátogatás (24), strandolás (17), vásárlás (12)	vásárlás (37), rokonlátogatás (21), strandolás (6)	vásárlás (34), rokonlátogatás (22), gyógykezelés (9)
Külföldön	vásárlás (29), üzleti út (12), rokonlátogatás (12)	vásárlás (42), városlátogatás (18), rokonlátogatás (15)	városlátogatás (29), vásárlás (23), rokonlátogatás (16)	vásárlás (29), üzleti út (23), városlátogatás (18)	vásárlás (39), városlátogatás (22), hegyvidéki kirándulás (14)
Turisztikai információt gyűjtők aránya (%)					
Összesen	-	33	31	20	30
Információforrások száma az egynapos utazások megtervezéséhez					
Belföldön	-	2,5	2,4	3,0	3,1
Külföldön	-	2,3	3,2	3,0	3,5
A legfontosabb információforrások az egynapos utazásoknál					
Belföldön	-	prospektus (45), térkép (32), korábbi tapasztalat (32)	prospektus (38), internet (37), korábban ott járt személyek (36)	korábban ott járt személyek (60), prospektus (45), internet (42)	internetes honlapok (61) / internetes fórumok (15), korábban ott járt személyek (61), prospektusok (43)
Külföldön	-	prospektus (34), korábban ott járt személyek (29), korábbi tapasztalat (29)	útikönyvek (55), korábban ott járt személyek (50), prospektus (43)	korábban ott járt személyek (60), prospektus (45), térkép (42)	internetes honlapok (61), prospektusok (44), térképek (42)
Belföldi egynapos utazások költsége (forint)					
Egy háztartásra	-	77 649	35 618	34 449	58 106
Egy főre	-	37 335	18 150	18 871	32 031
Külföldi egynapos utazások költsége (forint)					
Egy háztartásra	-	29 485	43 349	50 846	38 423
Egy főre	-	14 200	25 110	27 994	22 960

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

6. táblázat

A többnapos utazások jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
Többnapos utazáson részt vevők aránya (%)	62	60	61	61	58
Utazók aránya (%)					
Belföldre	67	67	62	62	58
Külföldre	9	17	18	19	17
Mindkét helyre	24	16	19	19	25
A többnapos utazások elmaradásának okai (%)					
Összesen	anyagi okok (58), egészségügyi okok (34)	anyagi okok (63), egészségügyi okok (24)	anyagi okok (69), egészségügyi okok (27)	anyagi okok (66), egészségügyi okok (27)	anyagi okok (36), egészségügyi okok (23)
Utazások száma az utazók között	5,21	3,30	2,66	2,42	2,81
Belföldi többnapos utazások száma					
A lakosság körében	2,85	1,65	1,28	1,11	1,23
A belföldön utazók között	5,13	3,30	2,59	2,05	2,54

A többnapos utazások jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
Külföldi többnapos utazások száma					
A lakosság körében	0,36	0,33	0,33	0,37	0,40
A külföldre utazók között	1,80	1,60	1,46	1,59	1,64
Többnapos utazások aránya (%)					
Belföldön	89	83	79	75	75
Külföldön	11	17	21	25	25
A többnapos utazások legfontosabb úti céljai (%)					
Belföldön	Balaton (27), Budapest-Közép-Dunavidék (15), Észak-Magyarország (15)	Budapest-Közép-Dunavidék (26), Balaton (19), Észak-Magyarország (13)	Balaton (25), Budapest-Közép-Dunavidék (22), Észak-Magyarország (14%)	Balaton (25), Budapest-Közép-Dunavidék (21), Dél-Dunántúl (14)	Balaton (25), Észak-Magyarország (19), Budapest-Közép-Dunavidék (17)
Külföldön	Horvátország (18), Románia (12), Ausztria (11)	Horvátország (24), Románia (17), Olaszország (14)	Ausztria (19), Olaszország (9), Horvátország (9)	Horvátország (16), Olaszország (13), Ausztria (12)	Olaszország (13), Horvátország (11), Románia (11)
Többnapos utazások hossza (éjszaka)					
Összesen	3,1	4,1	4,97	5,2	4,2
Belföldön	2,7	3,6	4,45	4,8	3,4
Külföldön	6,6	6,6	6,95	6,5	6,4
Egy-egy többnapos utazáson átlagosan részt vevők száma					
Belföldön	-	-	1,98	2,22	1,99
Külföldön	-	-	1,95	2,03	1,95
A többnapos utazások legfontosabb motivációi (%)					
Belföldön	pihenés (26), rokonlátogatás (21), strandolás (14)	pihenés (36), rokonlátogatás (27), strandolás (7)	rokonlátogatás (37), strandolás (19), nyaraló felkeresése (11)	rokonlátogatás (36), strandolás (22), nyaraló felkeresése (6)	rokonlátogatás (37), vízparti utazás (21), egészségmegőrzés (7)
Külföldön	pihenés (28), rokonlátogatás (10), strandolás (14)	pihenés (27), rokonlátogatás (17), kulturális látnivalók felkeresése (9)	strandolás (28), rokonlátogatás (15), városlátogatás (14)	strandolás (36), rokonlátogatás (16), városlátogatás (15)	vízparti utazás (28), városlátogatás (17), rokonlátogatás (15)
Belföldi többnapos utazások aránya évszakonként (%)					
Tél	9	3	7	7	10
Tavaszi	22	13	17	18	20
Nyár	53	70	55	56	52
Ősz	16	13	21	20	17
Külföldi többnapos utazások aránya évszakonként (%)					
Tél	11	7	10	7	12
Tavaszi	15	13	14	17	18
Nyár	61	59	58	56	47
Ősz	13	20	18	20	24
Ingyenes szállás aránya (%)					
Belföldön	-	-	68	61	66
Külföldön	-	-	18	23	18
A legnépszerűbb kereskedelmi szállások (%)					
Belföldön	-	-	szálloda (8), fizető-vendéglátás (8)	szálloda (10), fizető-vendéglátás (6)	szálloda (9), fizető-vendéglátás (8)
Külföldön	-	-	szálloda (30), apartman (18)	szálloda (31), apartman (18)	szálloda (27), apartman (22)
A legnépszerűbb közlekedési eszközök (%)					
Belföldön	-	-	autó (58), vonat (22)	autó (64), vonat (21)	autó (69), vonat (16)
Külföldön	-	-	autó (44), autóbusz (24), repülő (20)	autó (54), repülő (22), autóbusz (18)	autó (47), autóbusz (29), repülő (19)

A többnapos utazások jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
Turisztikai információt gyűjtők aránya (%)					
Összesen	-	47	49	50	60
Legfontosabb információforrások (%)					
Belföldi utazásoknál	-	prospektus (38), korábbi tapasztalat (34), internet (30)	korábbi tapasztalat (45), internet (41), térkép (41)	korábban ott jártak (64), internet (57), prospektus (49)	korábban ott jártak (64), internes honlap (57) / internetes fórum (16), prospektus (48)
Külföldi utazásoknál	-	prospektus (43), internet (36), útikönyv (36)	prospektus (53), internet (52), korábban ott jártak (50)	internet (65), prospektus (58), korábban ott jártak (58)	internetes honlap (80%) / internetes fórum (27), korábban ott jártak (64), prospektus (55)
Belföldi többnapos utazások költsége (forint)					
Egy utazásra	15 244	25 070	23 600	27 029	28 372
Költség/fő	-	13 053	12 073	13 347	14 516
Költség/fő/nap	-	4 508	3 788	3 829	4 801
Külföldi többnapos utazások költsége (forint)					
Egy utazásra	119 772	122 280	124 375	119 984	137 270
Költség/fő	-	64 630	67 098	65 604	84 269
Költség/fő/nap	-	10 884	12 036	12 587	13 392

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

7. táblázat

A főutazások jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
Főutazást tevők aránya (%)	50	44	43	44,5	40
Főutazások aránya (%)					
Belföldön	69	64	61	60,5	59
Külföldön	31	36	39	39,5	41
A főutazások legfontosabb úti célja (%)					
Belföldön	Balaton (34), Észak-Magyarország (22), Budapest-Közép-Dunavidék (10)	Balaton (32), Észak-Magyarország (14), Budapest-Közép-Dunavidék (13)	Balaton (40), Észak-Magyarország (14), Budapest-Közép-Dunavidék (9)	Balaton (36), Észak-Alföld (10), Budapest-Közép-Dunavidék (10)	Balaton (35), Észak-Magyarország (14), Észak-Alföld (10)
Külföldön	Horvátország (21), Olaszország (14), Románia (12),	Horvátország (22), Románia (12), Görögország (11)	Horvátország (15), Olaszország (13), Ausztria (12)	Horvátország (20), Görögország (14), Olaszország (13)	Horvátország (19), Olaszország (18), Görögország (11)
Főutazások hossza (éjszaka)					
Belföldön	9,57	6,25	5,37	6,36	4,96
Külföldön	9,54	8,04	8,28	7,97	7,83
Nyári főutazások aránya a főutazások között (%)					
Belföldön	79	78	81	77	76
Külföldön	67	67	70	75	67
A főutazást egy helyen töltők aránya (%)					
Belföldi főutazások között	74	77	79	80	83
Külföldi főutazások között	64	50	63	68	63

7. táblázat (folytatás)

A főutazások jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
<i>Ingyenes szállást igénybe vevők aránya (%)</i>					
Belföldi főutazások között	60	54	55	44	42
Külföldi főutazások között	23	21	16	16	14
<i>A legnépszerűbb kereskedelmi szálláshelyek (%)</i>					
Belföldi főutazás esetén	fizető magán-szállás (9), apartman (8)	fizető magán-szállás (13), panzió (8)	szálloda (12), fizető magán-szállás (11)	szálloda (18), fizető magán-szállás (11)	fizető magán-szállás (17), apartman (13), szálloda (13)
Külföldi főutazás esetén	apartman (30), szálloda (25)	szálloda (31), apartman (25)	szálloda (30), apartman (21)	szálloda (36), apartman (27)	szálloda (32), apartman (27)
<i>Az ellátást igénybe vevők aránya (%)</i>					
Belföldi főutazás esetén	-	21	27	30	28
Külföldi főutazás esetén	-	39	40	41	52
<i>A legnépszerűbb közlekedési eszközök (%)</i>					
Belföldi főutazás esetén	autó (71), vonat (21)	autó (74), vonat (17)	autó (70), vonat (19)	autó (70), vonat (15)	autó (74), vonat (14)
Külföldi főutazás esetén	autó (52), autóbusz (32), repülő (20)	autó (51), repülő (25), autóbusz (22)	autó (43), autóbusz (24), repülő (23)	autó (53), repülő (26), autóbusz (18)	autó (51), autóbusz (25), repülő (22)
<i>A végzett tevékenységek száma</i>					
Belföldi főutazás esetén	4,0	3,7	3,9	3,9	4,2
Külföldi főutazás esetén	5,3	5,2	5,1	4,7	5,0
<i>A legnépszerűbb tevékenységek (%)</i>					
Belföldi főutazás esetén	passzív pihenés (91), strandolás (61), természetjárás (37)	passzív pihenés (88), strandolás (51), természetjárás (26)	passzív pihenés (75), strandolás (54), természetjárás (37)	passzív pihenés (78), strandolás (62), városlátogatás (42)	passzív pihenés (85), strandolás (67), városlátogatás (50)
Külföldi főutazás esetén	passzív pihenés (80), természetjárás (62), strandolás (58)	passzív pihenés (79), városlátogatás (54), strandolás (51)	passzív pihenés (66), városlátogatás (65), kulturális látnivalók (58)	városlátogatás (69), strandolás (66), passzív pihenés (61)	városlátogatás (86), passzív pihenés (76), kulturális látnivalók (72)
<i>Elégedettség a főutazással (átlag, 5-ös skálán)</i>					
Belföldön	4,3	-	4,5	4,7	4,6
Külföldön	4,4	-	4,6	4,7	4,6
<i>Belföldi főutazások költsége (forint)</i>					
Egy főutazásra	53 411	55 795	49 029	46 308	57 485
Költség/fő	24 991	22 499	20 592	19 249	22 248
Költség/fő/nap	4 514	4 459	4 700	4 215	5 264
<i>Külföldi főutazások költsége (forint)</i>					
Egy főutazásra	166 953	175 138	157 805	170 678	179 244
Költség/fő	86 433	81 886	75 992	80 753	83 428
Költség/fő/nap	11 744	10 706	10 878	12 472	11 389
<i>Utazási iroda által szervezett főutazások aránya (%)</i>					
Belföldön	3	3	6	5	4
Külföldön	40	35	37	38	45

A főutazások jellemzői

	2003	2004	2005	2006	2008
A főutazás helyszínéről turisztikai információt gyűjtők aránya (%)					
Összesen	31	47	45,5	43,1	43
Az internetet információforrásként használók aránya (%)					
Belföldi főutazások esetén	19	22	29,5	43,2	internetes honlap (48), internetes fórum (13)
Külföldi főutazások esetén	37	42	56,3	79,9	internetes honlap (77), internetes fórum (26)

Forrás: Magyar Turizmus Zrt. / M.Á.S.T.

További információ: Magyar Turizmus Zrt., Piac- és Termékmenedzsment Iroda, Kutatási Csoport, tel.: (1) 488 8710, fax: (1) 488 8711, e-mail: kutatas@itthon.hu, internet: www.itthon.hu/Szakmai_oldalak/Piaci_iranytu.

Turizmus Magyarországon 2008

A Központi Statisztikai Hivatal 2009. júliusban publikált 2008. évi végleges vendégforgalmi adatai alapján a Magyar Turizmus Zrt. elkészítette a Turizmus Magyarországon 2008 című magyar és angol nyelvű kiadványt.

A kiadványban bemutatásra kerül a turizmus Magyarország gazdaságában betöltött szerepe, a 2008. évi magyarországi beutazó, belföldi és kiutazó turizmus legfontosabb jellemzői, a kereskedelmi és a magánszálláshelyek 2008. évi vendégforgalmi adatai, a turisztikai régiók 2008. évi vendégforgalmának alakulása, a leglátogatottabb magyarországi városok listája, a magyar lakosság 2008. évi utazási szokásait jellemző főbb mutatók, valamint a nemzeti marketingtevékenységben is kiemelt Budapest, Balaton, egészségturizmus és hivatásturizmus 2008. évi legfontosabb eredményei számokban.

A Turizmus Magyarországon 2008 című statisztikai kiadvány pdf-formátumban a Magyar Turizmus Zrt. [www.itthon.hu/Szakmai_oldalak/Turizmus Magyarországon](http://www.itthon.hu/Szakmai_oldalak/Turizmus_Magyarorszagon) címen elérhető honlapjáról tölthető le.

A kiadvány nyomtatott formában a Magyar Turizmus Zrt. Kutatási Csoportjától igényelhető (1115 Budapest, Bartók Béla út 105–113., telefon: (1) 488 8710, fax: (1) 488 8711, e-mail: kutatas@itthon.hu).